

PROTOKÓŁ NR 4/11

posiedzenia Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, które odbyło się w dniu 2 marca 2011 r. w sali konferencyjnej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach.

Posiedzenie otworzył i prowadził **Przewodniczący Komisji - Pan Marek Gos.**

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji oraz osoby zaproszone do udziału (*Listy obecności stanowią zał. nr 1, 2 i 3 do protokołu*).

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 9.00.

Przewodniczący Komisji przedstawił porządek obrad przesłany radnym wraz z zawiadomieniem o posiedzeniu (*załącznik nr 4 do protokołu*):

CZEŚĆ I

Spotkanie z delegacją ukraińską przebywającą w Kielcach z wizytą szkoleniową.

CZEŚĆ II

1. Zaopiniowanie Sprawozdania z realizacji rocznego Programu działalności Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach za 2010r.
2. Zaopiniowanie projektu uchwały Sejmiku w sprawie zatwierdzenia zmian w cenniku usług Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.
3. Informacja dotycząca gospodarowania środkami Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2010r.
4. Informacja z realizacji Programów Ochrony Powietrza w Województwie Świętokrzyskim w latach 2008-2010.
5. Dyskusja nt. kontynuacji konkursu wojewódzkiego „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego”.
6. Sprawy różne.

Komisja w jednomyślnym głosowaniu przyjęła ww. porządek do realizacji. .

W I części posiedzenia **Pan Sławomir Neugebauer – Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska** - przedstawił prezentację multimedialną obrazującą:

1. Ogólną charakterystykę rolnictwa woj. świętokrzyskiego
  - Gleby i struktura agrarna w województwie.
2. Wybrane zagadnienia produkcji rolniczej.
  - Produkcja roślinna.
  - Produkcja zwierzęca.
  - Opłacalność produkcji rolnej.
  - Rynki rolne.
3. Wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania rolnictwa i wsi.

Wydruk prezentacji stanowi *załącznik nr 5 do protokołu*.

Przewodniczący Komisji – podkreślił, że na decyzje polskich producentów rolnych ma wpływ jedynie sytuacja rynkowa, z dominującą rolą pośredników i przetwórców. Samorząd nie posiada instrumentów regulacji tego rynku.

Funkcjonują natomiast instytucje rządowe m.in. Agencja Rynku Rolnego, której zadaniem jest skupowanie nadwyżek w okresach nadprodukcji.

Agendą, która poza doradztwem rolniczym, znajduje się najbliżej rolnika jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Za jej pośrednictwem uruchamiane są dopłaty bezpośrednie i inne instrumenty pomocy ze środków europejskich. Ponadto kontroluje ona oznaczanie zwierząt gospodarskich oraz obrót na tym rynku. Ostatnią instytucją rządową w tym obszarze jest Agencja Nieruchomości Rolnych – której celem jest regulowanie obrotu ziemią rolniczą. W okresie transformacji zajmowała się ona parcelacją oraz sprzedażą bądź dzierżawą gruntów po zlikwidowanych PGRach.

Otworzył dyskusję.

Pan Ryszard Ciżła – Prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w Kielcach – w uzupełnieniu przedstawionej prezentacji wyjaśnił, że samorząd rolniczy funkcjonował także w okresie przedwojennym. Izby rolnicze w obecnym kształcie rozpoczęły funkcjonowanie w 1996 roku.

Następnie przedstawił korzyści i ujemne strony wynikające z akcesji Polski do UE. Odniósł się do sposobu ustalania plonów zbóż z 1 ha w oparciu o uśrednione dane statystyczne, których zastosowanie spowodowało, że polski rolnik otrzymuje niższe dopłaty do 1 ha aniżeli rolnicy z tzw. „starej unii”.

Stwierdził, że Unia Europejska i Wspólna Polityka Rolna powstały w odpowiedzi na głód w krajach Europy Zachodniej, jaki zagroził jej mieszkańcom po wyzwoleniu koloni. Najbogatsze kraje zaniedbały własną produkcję rolną, bazując na produktach pochodzących z terenów koloni. Wyraził pogląd, że każdy kraj musi dbać o to, aby mieć zapewnione bezpieczeństwo żywnościowe w oparciu o rodzimą produkcję.

Podkreślił, że należy rozróżnić okres kształtowania się WPR od sytuacji obecnej, kiedy mamy do czynienia z rynkiem globalnym. WPR zmierzała początkowo do tego, aby tak planować produkcję, żeby zapewnić krajom UE samowystarczalność wewnętrzną na własnych rynkach. Kontynuacja tych założeń nie jest możliwa w obecnej sytuacji globalnego rynku, przy braku ograniczeń w eksporcie i imporcie. Polityka gospodarcza UE opiera się swobodnym przepływie towarów, usług, kapitału, technologii i pracowników. Jej założenia są zaprzeczeniem WPR. Efektem tych sprzeczności jest np. bezpodstawny wzrost cen cukru, jaki ma miejsce obecnie w Polsce. Podkreślił, że w gospodarce globalnej ogromną rolę odgrywają spekulacje na rynkach. Przez te działania rynek jest rozchwiany, pojawiają się tzw. „górkę” i „dołki” poszczególnych produktów.

Odnosząc się do ujemnych stron akcesji Polski do UE, wymienił wdrażanie zasady wzajemnej zgodności „cross-compliance”, która nakłada na rolników rygorystyczne obowiązki przestrzegania zasad dobrostanu zwierząt, bezpieczeństwa produkcji dla ludzi i środowiska naturalnego. Spełnienie tych kryteriów wiąże się z koniecznością ponoszenia nakładów inwestycyjnych, co przekłada się na wzrost kosztów produkcji.

Natomiast import na teren krajów UE odbywa się także z krajów, które nie stosują tego typu zasad. Stąd polski rolnik nie może wytrzymać konkurencji importu produktów rolnych np. z Chin. Jako przykład podał cenę 1 kg jabłka przemysłowego, wynoszącą w latach ubiegłych 0,13- 0,18 zł. Jej niski poziom wynikał z importu taniego koncentratu jabłkowego z Chin, który był wytwarzany bez zastosowania jakichkolwiek zasad uczciwej produkcji. Niestety, mimo że Polska jest największym producentem jabłek w UE, ma niewiele do powiedzenia na tym rynku. Kolejną negatywną stroną akcesji był wymóg otwarcenia rynku przetwórstwa spożywczego. Obecnie 80% zakładów przetwórczych objął obcy kapitał.

Stwierdził, że błędy popełnione w początkowym etapie transformacji są już nieodwracalne. Właścicielami regionalnych i lokalnych przetwórni w krajach „starej Unii” są rolnicy. Zakłady te prowadzą politykę zabezpieczającą interesy ich właścicieli, natomiast w Polsce – w sytuacji niewielkiej nadprodukcji- polski rolnik musi ulec dyktatowi koncernów spożywczych, które skupują produkty po zaniżonych cenach.

Rolnicy często protestują i pikietują przed tymi zakładami, jednak skutek tych działań jest niewielki.

Wśród korzyści objęcia polskiego rolnictwa Wspólną Polityką Rolną, wymienił funkcjonowanie mechanizmów wsparcia i dopłat, z czego korzystają przede wszystkim najwięksi – tawarowi producenci rolni.

W dalszej części dyskusji nastąpiła wymiana poglądów z udziałem członków Komisji i gości z Ukrainy nt. własności ziemi i zadań organów administracji publicznej w tym obszarze.

Na zakończenie spotkania przedstawiciel delegacji ukraińskiej przedstawił cel pobytu delegacji z obwodu winnickiego. Jest nim przygotowanie się do kolejnego etapu reformowania struktury własności ziemi na terenie Ukrainy.

Podziękował za umożliwienie uczestniczenia w posiedzeniu Komisji i wcześniejszych seminariach, gdzie przedstawiane były bardzo istotne informacje i fachowo przygotowane materiały. Stwierdził, że doświadczenia te zostaną wykorzystane przy opracowywaniu nowych aktów prawnych na Ukrainie. Podziękował za profesjonalne, a jednocześnie przystępne przedstawienie trudnych i złożonych problemów polskiego rolnictwa i rynku ziemi.

Przewodniczący Komisji – podziękował gościom za udział. Pokreślił, że reformowanie polskiego rolnictwa nie jest procesem zakończonym. Nadal trwają dyskusje np. nad dolną i górną granicą areалу gospodarstwa rolnego i ostatecznym zdefiniowaniem gospodarstwa rodzinnego.

Stwierdził, że polskie rolnictwo stoi przed potrzebą konsolidacji gospodarstw w grupy producentów i spółdzielnie. Podobne rozwiązania funkcjonują już na zachodzie Europy. Celem jest nie tylko pozioma lecz również pionowa konsolidacja, polegająca na powiązaniu producentów rolnych z przetwórstwem i sprzedażą. Idealnym rozwiązaniem jest pełny udział producentów w skupie i przetwórstwie wytworzonych produktów.

Podał przykład rynku tytoniu, na którym regionalna kooperacja rolników wzmocniła ich pozycję wobec koncernów tytoniowych przy negocjacji kontraktów. Podobnym przykładem jest spółdzielczość mleczarska.

Radny Jarosław Przygodzki – podkreślił potrzebę przyjęcia rozwiązań w obrocie ziemią rolniczą, zabezpieczających interesy rolników. Za dobre uznał przyjęte w Polsce prawo pierwokupu ziemi rolniczej przez Agencję Nieruchomości Rolnych. Jeżeli Agencja zrezygnuje z tego prawa może nastąpić sprzedaż ziemi na zasadach rynkowych. Podobne rozwiązania należy również przyjąć w prawodawstwie ukraińskim, co pozwoli przeciwdziałać wykupywaniu ziemi przez potentatów finansowych, często w celach spekulacyjnych. Podobne ograniczenia należy przyjąć wobec ofert kupna ziemi przez cudzoziemców.

Przewodniczący Komisji – zadeklarował gotowość dalszej współpracy i dzielenia się doświadczeniami w obszarze rolnictwa. Zwrócił się do Oddziału Współpracy Zagranicznej o pośredniczenie w dalszych kontaktach przedstawicieli Obwodu Winnickiego z radnymi województwa. Podziękował za uwzględnienie w programie wizyty udziału w posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku.

Ogłosił 15 minut przerwy.

W II część posiedzenia Komisja zrealizowała przyjęty porządek.

Ad. 1.

Członkowie Komisji otrzymali Sprawozdanie z realizacji rocznego Programu działalności Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach za 2010r. (*załącznik do akt VI sesji Sejmiku*).

Dokument przedstawił **Pan Jarosław Mostowski – Zastępca Dyrektora Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.**

W dyskusji:

Radny Grigor Szaginian – zadał szczegółowe pytania dotyczące kwestii zawartych w sprawozdaniu. Stwierdził, że wadą tego materiału jest ujęcie tabelaryczne pozbawione komentarza i części opisowej. Brakuje również w materiale analizy, czy przyjęte metody doradcze przełożyły się w praktyce na zwiększenie zyskowności prowadzenia danego rodzaju upraw.

Dyrektor Jarosław Mostowski – udzielił odpowiedzi na zadane pytania oraz wyjaśnił, że sprawozdanie odnosi się do przyjętego planu i musi być opracowane zgodnie z jego strukturą. Podkreślił, że dokument ten nie ma charakteru analitycznego, a jedynie informacyjny. Wyjaśnił ponadto, że metodyka prac na szkoleniach, określająca m.in. ilość kursantów, została opracowana przez jednostkę nadrzędną. Jednakowe standardy w tym zakresie obowiązują wszystkie ośrodki doradztwa w kraju.

Dalsza dyskusja dotyczyła zaangażowania Ośrodka w promowanie upraw roślin energetycznych i kwestii indywidualnego doradztwa ukierunkowanego na potrzeby producentów rolnych.

Przewodniczący Komisji – w podsumowaniu dyskusji stwierdził, że przyszłe opracowania powinny zawierać, poza częścią statystyczną, również część opisową, która przybliży pewne zagadnienia radnym nie związanym zawodowo z rolnictwem.

W związku z prośbą **Radnego Mieczysława Gębskiego** – zaproponował, aby Kancelaria Sejmiku zaprenumerowała Wiadomości rolnicze wydawane przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego. (*Pismo w tej sprawie stanowi załącznik nr 6 do protokołu*).

Komisja w jednomyślnym głosowaniu pozytywnie zaopiniowała Sprawozdanie z realizacji rocznego Programu działalności Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach za 2010r. (*opinia stanowi załącznik nr 7 do protokołu*).

Ad. 2.

Członkowie Komisji otrzymali projekt uchwały Sejmiku w sprawie zatwierdzenia zmian w cenniku usług Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach (*załącznik do akt. VI sesji Sejmiku*)

Projekt uchwały przedstawił **Dyrektor Jarosław Mostowski**.

Głosów w dyskusji nie było.

Komisja w jednomyślnym głosowaniu pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały Sejmiku w sprawie zatwierdzenia zmian w cenniku usług Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach (*opinia stanowi załącznik nr 8 do protokołu*).

Ad. 3.

Członkowie Komisji otrzymali Informację dotyczącą gospodarowania środkami Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2010r. (*załącznik nr 9 do protokołu*).

Materiał omówił **Dyrektor Sławomir Neugebauer**.

Głosów w dyskusji nie było.

Komisja przyjęła do wiadomości ww. informację.

Ad. 4.

Członkowie Komisji otrzymali Informację z realizacji Programów Ochrony Powietrza w Województwie Świętokrzyskim w latach 2008-2010 (*załącznik nr 10 do protokołu*)

Materiał przedstawił **Dyrektor Sławomir Neugebauer**.

W dyskusji:

Radny Tomasz Ramus – zadał pytanie, czy planowanie jest rozszerzenie tego programu o inne powiaty.

Dyrektor Sławomir Neugebauer – stwierdził, że sprawozdanie obejmuje jedynie 3 powiaty, gdyż taki zakres programów był kontynuowany - po przejęciu tych zadań od wojewody świętokrzyskiego. Opracowanie programów wynikało z faktu, że na terenie ww. powiatów odnotowane były przekroczenia

Radny Tadeusz Kowalczyk – odniósł się do problemu uciążliwości zapachów związanych z prowadzeniem działalności rolniczej, szczególnie wielkostadnej hodowli zwierząt.

Przewodniczący Komisji – zwrócił się do Dyrektora Sławomira Neugebauera o sprecyzowanie wniosku do resortu środowiska o prowadzenie prac nad normami i standardami oraz skodyfikowaniem oceny odorów i obcych zapachów w powietrzu. Instrumenty nadzoru w tym zakresie powinny trafić do samorządów lub inspekcji ochrony środowiska.

Komisja upoważniła Dyrektora do przygotowania wniosku Komisji o zmianę zapisów ustawowych w kierunku określenia norm i standardów związanych z obcymi zapachami w powietrzu.

Komisja przyjęła do wiadomości informację z realizacji Programów Ochrony Powietrza w Województwie Świętokrzyskim w latach 2008-2010

Ad. 5.

Dyskusja nt. kontynuacji konkursu wojewódzkiego „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego”.

Przewodniczący Komisji – poinformował, że konkurs na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego organizowany był przez kilka lat. Oceniane samorządy musiały wykazać się inwestycjami w ochronę powietrza, wody lub powierzchni ziemi. Nagrody fundowane były ze środków WFOŚiGW i musiały być przeznaczone na działania proekologiczne. W pierwszych edycjach startowało 40-50 gmin, a ostatnio tylko kilka samorządów nadesłało materiały konkursowe. Stwierdził, że świadczy to o wyczerpaniu formuły konkursu. W roku bieżącym WFOŚiGW nie przeznaczył żadnych środków na ten cel.

Zaproponował, aby Komisja przyjęła ustalenie o odstąpieniu od organizacji konkursu ekologicznego w obecnej formule. Podobne stanowisko zajmuje merytoryczny departament.

Na zakończenie dyskusji stwierdził, że Komisja w określonym czasie mogłaby się podjąć wypracowania nowego pomysłu na konkurs ekologiczny np. dla powiatów.

Ad. 6.

Sprawy różne.

a) Przewodniczący Komisji – przedstawił treść pisma skierowanego do Sejmiku przez Przewodniczącego Rady Gminy Samborzec w sprawie założeń inwestycji przeciwpowodziowych planowanych do realizacji z powiecie sandomierskim, w którym Rada sprzeciwia się podwyższaniu prawobrzeżnych wałów Wisły dla ochrony Huty Szkła i Sandomierza. Radni obawiają się, że zwiększy to zagrożenie terenów położonych za lewobrzeżnymi wałami wiślаныmi.

Zaproponował, aby uchwała została przekazana Dyrektorowi Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych do wiadomości i ewentualnego wykorzystania w trakcie prac projektowych. Stwierdził, że kwestie te były już analizowane pod kątem technologii odbudowy wałów przez wiele profesjonalnych gremiów, w tym działających przy Wojewodzie Świętokrzyskim.

Komisja przyjęła powyższe ustalenie (*korespondencja w tej sprawie stanowi załącznik nr 11 do protokołu*)

Na zakończenie **Przewodniczący Komisji** stwierdził, że na najbliższym posiedzeniu Komisja będzie analizowała realizację zadań w zakresie usuwania skutków powodzi z maja i czerwca ub.r. oraz projekt planu rzeczowo – finansowego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych. Radni będą mieli możliwość zapoznania się nie tylko z danymi dotyczącymi procesu renowacji wałów, ale również z zamierzeniami inwestycyjnymi na przyszłość.

Radny Mieczysław Sas – stwierdził, że szczególny nacisk należy położyć na usuwanie drzew i krzewów z terenu międzywała.

b) Pan Tomasz Ramus – w imieniu Klubu Radnych PIS przedstawił projekt uchwały Sejmiku, dotyczący priorytetowego traktowania spraw rolnictwa w trakcie polskiej prezydencji Unii Europejskiej (*załącznik nr 12 do protokołu*).

Podkreślił, że projekt spotkał się już z akceptacją Sejmowej Komisji ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

Zaapelował, aby Komisja odniosła się pozytywnie do projektu i poparła jego przyjęcie przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego na najbliższej sesji.

Zaproponował, że prześle ten dokument do Kancelarii Sejmiku, gdzie będzie można zapoznać się z jego treścią.

Radny Grigor Szaginian – stwierdził, że w zaprezentowanym dokumencie brakuje konkretów, zawiera on jedynie hasła. Za niecelowe uznał żądanie od Rządu RP podejmowania działań, które są już realizowane. Projekt uchwały ocenił jako polityczny, a nie merytoryczny. Stwierdził, że w Europarlamencie toczą się prace, nad kształtem przyszłych dokumentów i to europarlamentarzystom należy zwracać uwagę na istotne kwestie z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej.

c) Przewodniczący Komisji – poinformował, że otrzymał zaproszenie z Województwa Małopolskiego do udziału we wspólnym posiedzeniu komisji ds. rolnictwa 5 sejmików, które będzie poświęcone wypracowaniu wspólnego stanowiska nt. szczególnych potrzeb rolnictwa w regionach południowo – wschodniej Polski. Odczytał treść zaproszenia (*załącznik nr 13 do protokołu*).

Stwierdził, że spotkanie będzie dobrą okazją do wyartykułowania wszystkich oczekiwań we wspólnym stanowisku i przeniesieniu tego na forum Sejmiku.

Zwrócił się do Radnego Tomasza Ramusa o przekazanie do Kancelarii Sejmiku przedstawionego projektu do wykorzystania w trakcie wspólnych obrad.

Podkreślił, że zamiarem organizatorów spotkania w Raławicach jest przekazanie wypracowanego stanowiska Komisarzowi UE w trakcie Targów Agrotech w dniach 11-13 marca br.

Zwrócił się do członków Komisji o wzięcie udziału w tych obradach i zgłoszenie postulatów dotyczących przyszłej Wspólnej Polityki Rolnej.

d) Radny Grigor Szaginian – poinformował, że wystąpił z pismem do Stacji Chemiczno – Rolniczej z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących skażeń gruntów po ustąpieniu wód powodziowych. Z rozmów prowadzonych w terenie wynikało, że badania takie nie były prowadzone.

Dyrektor Sławomir Neugebauer – stwierdził, że badania były prowadzone i z pewnością Stacja przekaże informacje na ten temat w stosownym czasie.

Innych spraw różnych nie zgłoszono.

Posiedzenie zostało zakończone o godz. 14.00.

Protokół sporządziła:
Marta Solińska - Pela

Przewodniczący Komisji

Marek Gos